

Metsiseprojekt 2013-2016: lõpust algusesse

Paljude nimel:

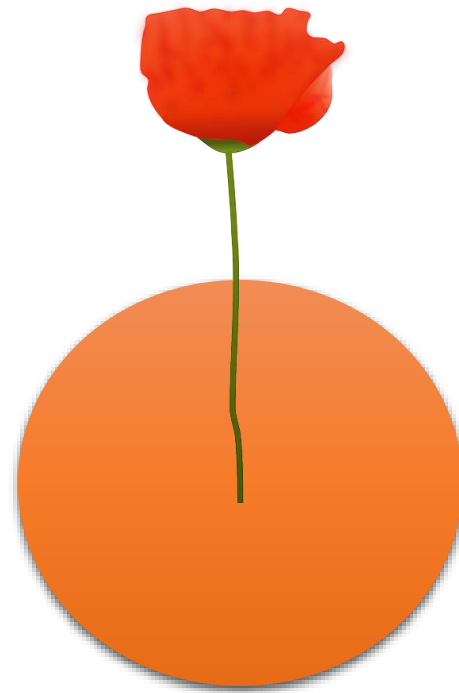
Asko Lõhmus
(Tartu Ülikool)

Rahapõletajad

Rohepesurid

Võimurid

Ökofašistid

Peeter Anijalg
Marko Kohv
Leidi Laurimaa
Asko Lõhmus
Piret Lõhmus
Liis Marmor
Ragne Oja
Eliisa Pass
Brit Peensoo
Riinu Rannap
Auli Relve
Liina Remm
Kadri Runnel
Pauli Saag
Urmas Saarma

Egle Soe
Elin Soomets
Heidi Tamm
Anu Tiitsaar
Maarja Vaikre
Harry Vähk
Harri Valdmann
Kai Vellak

Karli Ligi
Teet Paju
Raul Rosenvald
Hardi Tullus

Andres Kalamees
Ivar Ojaste
Urmas Sellis

SOOMAA
RAHVUSPARK

Anu Almik
Dagmar Hoder

Toomas Hirse
Elor Ilmet
Aigar Kallas
Jaan Kägu

Toomas Kivisto
Kaupo Kohv
Kristo Kokk
Aare Kolk
Aivar Laud
Riho Männik
Reevo Paas
Andrus Rinaldi
Kristjan Tõnisson
Priit Voolaid

KESKKONNAAMET

Agu Leivits
Meelis Leivits
Nele Saluveer
Gunnar Sein
Indrek Tammekänd

Taavi Tattar
Murel Truu

KESKKONNAAGENTUUR

Marko Kübarsepp

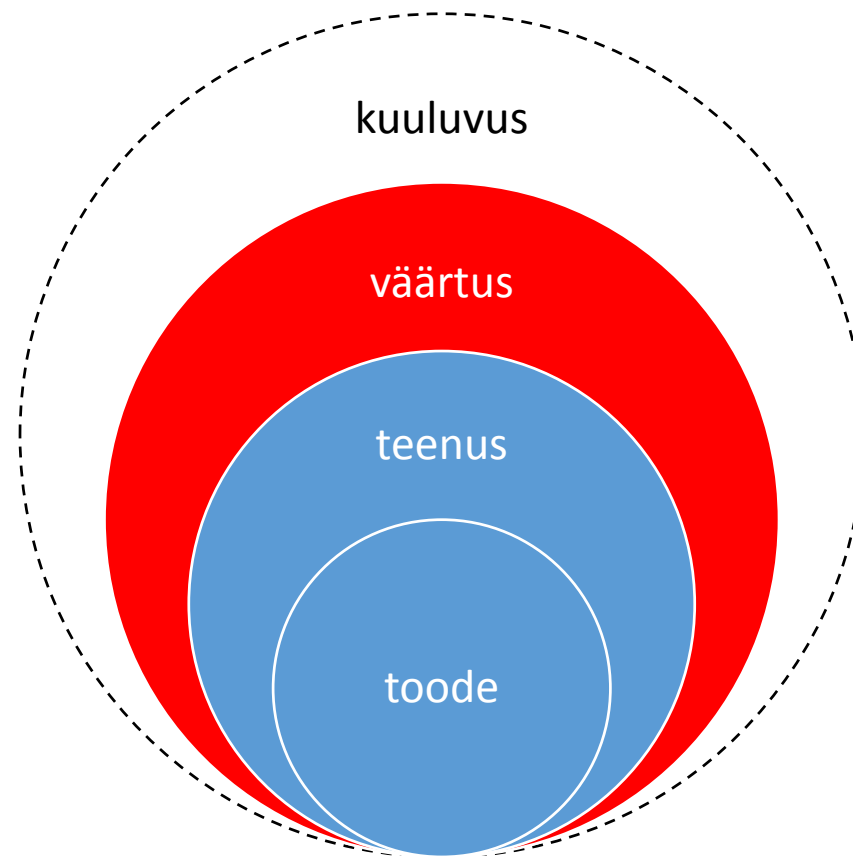

... JA PALJUD TEISED

U. Montan / <http://www.nobelprize.org>

Elinor Ostrom (1933-2012)
Nobeli majanduspreemia 2009
loodusressursside ühine säästlik majandamine

„Loodusressursside“ käsitusmahud

Kuidas kaitsta metsist?

„Metsise elupaigakvaliteeti määravate tegurite kompleksuuring“

Mis toimub?

Miks mina?

Kuhu nüüd?

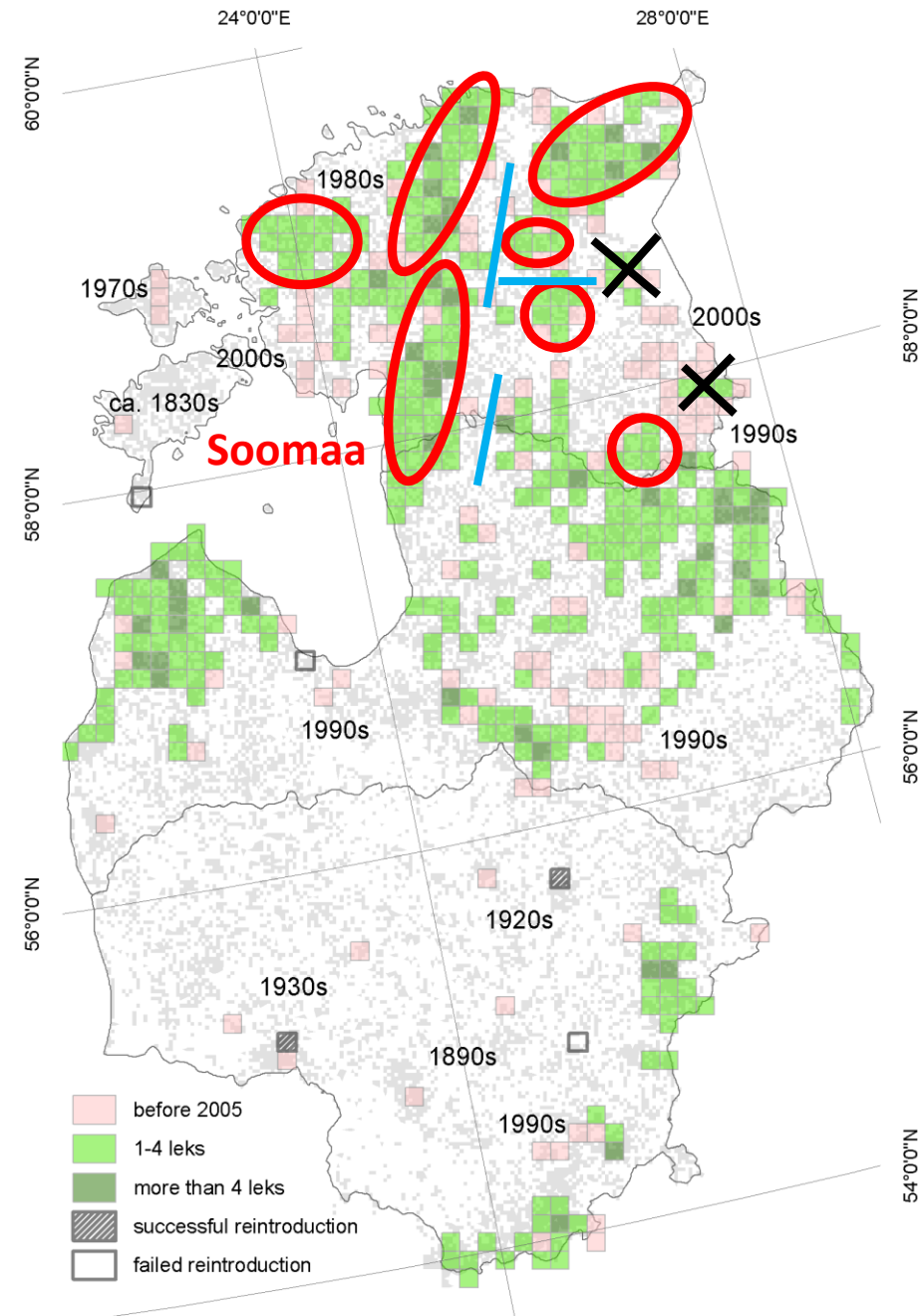

Mis
toimub?

Asurkonnas: hääbumine, lagunemine

>3450 kukke 961 mängus

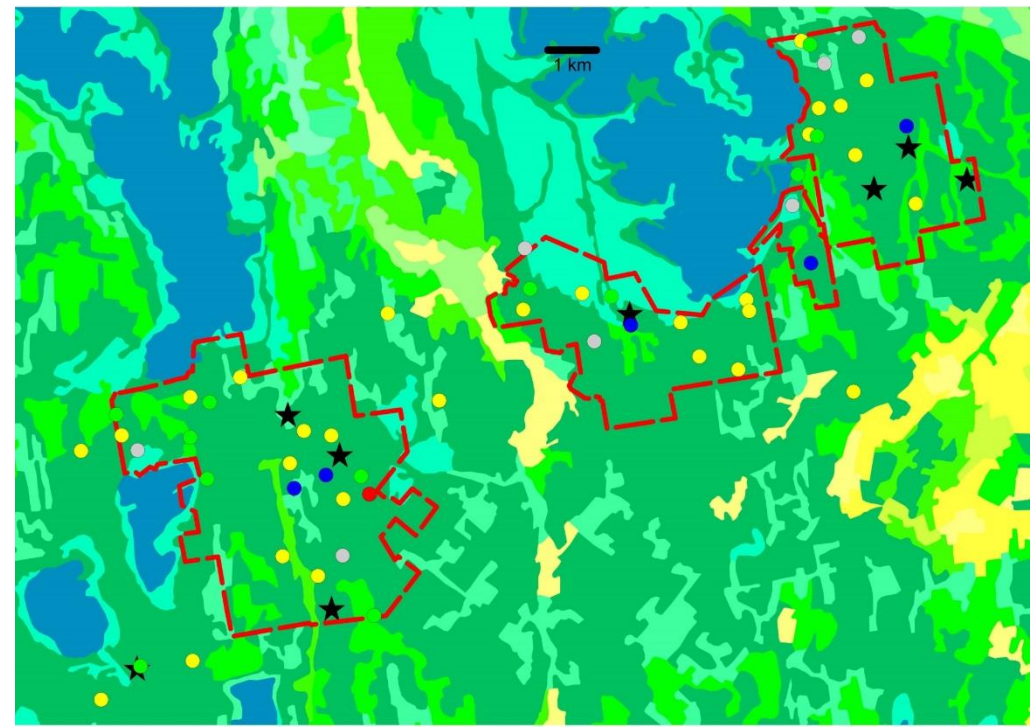
- Eestis >1200 (413)
- Lätis >1900 (454)
- Leedus 275 (94)

Mis
toimub?

Perekonnas: tühi tuba

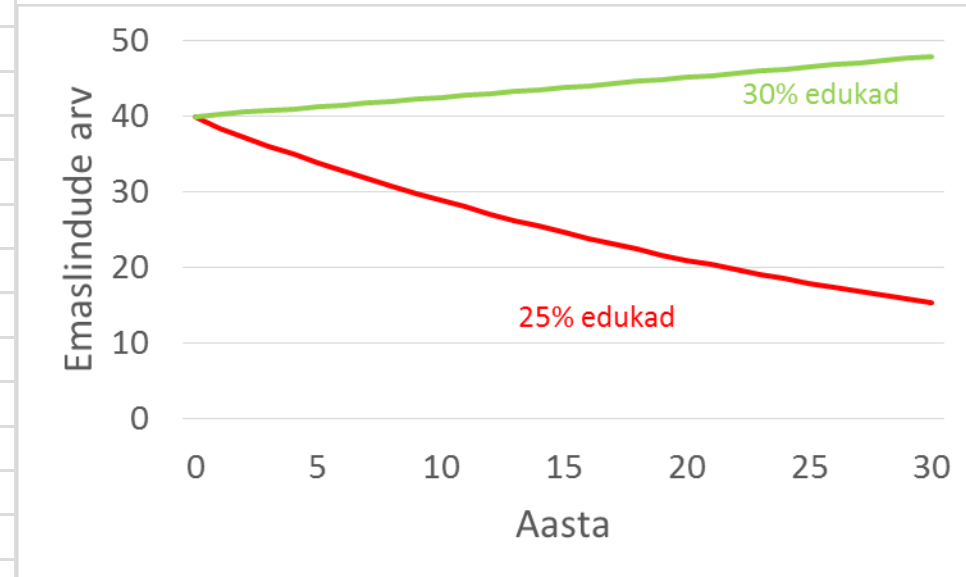
- Soomaal keskmiselt $<0,95$ tibu kana kohta
  - 25% kanadest tibudega (17% 2015. a.; $n = 24$)
  - kesksuvises pesakonnas 3,8 tibu
- Augustis 2015 mujal Eestis 18% tibudega ($n = 11$)

Miks
mina?

Jätksuutmatu rahvastikuprognosis

<i>Praegu</i>				Sigivusparameetrid			
	Tibud	1.a kevad	Täiskasvanud	Edukus	Pesakond	Emaste%	
Tibud	0	0.475	0.475	0.25	3.8	50%	
1.a kevad	0.65	0	0				
Täiskasvanud	0	0.65	0.65				
				<i>Arv augustis</i>			
Aasta	Tibud	1. a kevad	Täiskasvar	Emad kokku	Noored	Vanad	Noorte%
0	19	13	27	40	17	38	31%
1	19	12	26	38	17	36	32%
2	18	12	25	37	16	35	32%
3	18	12	24	36	16	34	32%
4	17	12	23	35	15	33	32%
5	17	11	23	34	15	32	32%
6	16	11	22	33	14	31	32%
7	16	10	21	32	14	30	32%
8	15	10	21	31			stabiliseerub
9	15	10	20	30			
10	14	10	19	29	Juuli-aug. suuremus aastasuremusest:		
11	14	9	19	28	tibudel		30%
12	13	9	18	27	vanadel		5%

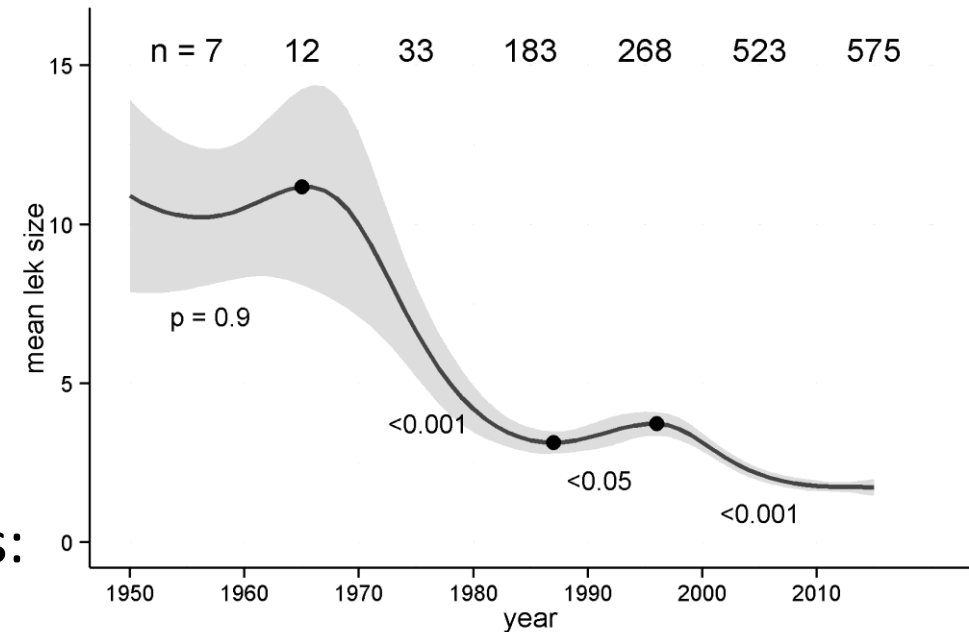

Kuhu
nüüd?

„Looduse tasakaal“

- loodusmaastikud
- hundi kõrge arvukus

Mängu keskmine suurus:

Stabiilsed kogumid:

Ala	1980-ndate algus	2009-2015
Lahemaa RP	62 kukke (8 mängu)	49–70 (15–18)
Alam-Pedja LKA	20-30 (7)	23-36 (6-8)
Čepkeliai LKA	40-50 kukke	55-65

Kuhu
nüüd?

„Inimese hool“

Töötlus 2

(ala): raie

H – harvendusraie

K – kujundusraie

A – alusmetsa eemaldus

O – kontroll (ei raie)

Töötlus 1 (klaster): märgala taastamine

v – veetase üles (kraavid kinni)

r – ainult raied (kraavid lahti)

vH	vK	rH	rK
vA	vO	rA	rO

klasterid 11-29 ha

raiealad 2.2-8.4 ha

klasterid <1 km lahus

A. Almik

18.07.2014

10.08.2014

A. Lõhmus

R3v vagukuivendusele istutatud kuusik

Alusmetsaeemaldus (nov.-dets. 2014)

Fotod: 16. mai 2015

→
58,32043°
25,02915°

Harvendus

Kujundus

pesa

Raied 27.01-03.02.2015

Metsise eeluuringud:

- esinemine, sigimine
- toidutaimed: liigid, ohtrus
- putuktoit juunis
- pesarüüste ja kisklus
- varjumistingimused

Kaasmõjude uuringud:

- linnud
- kahepaiksed
- päevaliblikad
- samblikud
- puiduseened

Mõõtmisriidade algus:

- veetase
- muld ja turvas
- puistu mikrokliima
- puistustruktuuri transektid
- mudelpuud
- taimeseire ruudud

Kaks võimalust metsise kaitseks

- *suured kaitsealad*: elupaigaline mitmekesisus, hundipopulatsioon, märgalade taastamine
- *kombineeritud hooldamine*: tuumik-elupaikade kaitse + kiskjate arvukuse reguleerimine + kujundusraied + seire

Lõpuks üks näide Kivinõmme metskonnas hävitatud kulliliste ja kõrval metsiste mänguplatside ja mängus olevate kukkede kohta.

A n d m e d.

Aasta	Kivinõmme metskonnas hävitatud kulliliste nimed ja arvud				Arvud metsistemänguplatside kohta	
	Kana-kulle	Raud-kulle	Rabapistrikke	Teisi kulle	Mänguplatside arvud	Kukkede arvud.
1935	1	8	2	2	6	14
1936	8	15	1	5	11	42
1937	10	6	—	19	16	73
1938	31	16	2	27	17	82
1939	34	7	2	16	19	106

õigus

lahendus

Poliitikud

Suurfirmad

Erametsaühingud

I.-rid

